

Aan de Minister van Asiel en Migratie

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nota naar aanleiding van het verslag

Datum
7 maart 2026

Onze referentie
7265985

Afstemming met
DMB

1. Aanleiding

Op 27 februari 2026 heeft de Vaste commissie voor Asiel en Migratie van de Tweede Kamer het verslag bij de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026 vastgesteld. Inmiddels is de Nota naar aanleiding van het verslag (NAV) gereed. In deze nota wordt u over de inhoud en strekking van de NAV geïnformeerd. Daarnaast hebben wij een Nota van wijziging (NvW) voorbereid die beoogt een onvolkomenheid in het overgangsrecht te herstellen.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met verzending van de NAV door:

- ondertekening van de aanbiedingsbrief bij de NAV en NvW;
- ondertekening van de NAV, en
- ondertekening van de toelichting bij de NvW.

3. Kernpunten

Het Asiel- en migratiepact omvat negen EU-verordeningen en één EU-richtlijn. Wanneer het Asiel- en migratiepact op 12 juni 2026 van toepassing wordt, zullen de verordeningen rechtstreeks werken. Dat betekent dat een groot deel van het asielrecht straks is geregeld op EU-niveau. Hoewel het Asiel- en migratiepact een samenhangend en integrale regeling van het asielrecht bevat, vereisen de verordening op een groot aantal punten nog wel uitvoeringskeuzes, dat geldt bijvoorbeeld voor de termijnen. Deze nationale keuzes zijn noodzakelijk om een effectief en werkende asielstelsel te creëren. Daarnaast vereist de herschikte Opvangrichtlijn implementatiekeuzes. De gekozen richting bij de uitvoering en implementatie van het Asiel- en migratiepact is om aan te sluiten bij de Europese minimumnormen.

Het wetsvoorstel waarop bijgevoegde NAV betrekking heeft bevat een grote wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten. Het feit dat het asielrecht vanaf de toepassing van het Asiel- en migratiepact bestaat uit een combinatie van verordeningen en nationale wetgeving ter implementatie van richtlijnen, maakt het overzichtelijk, toegankelijk en werkbaar houden van dit rechtsgebied bijzonder complex. Om de systematiek niet verder te compliceren is ervoor gekozen bij de uitvoering en implementatie van het Asiel- en migratiepact zo veel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande systematiek van Vreemdelingenwet 2000.

De belangrijkste onderwerpen in het wetsvoorstel zijn:

- de invoering van het tweestatusstelsel en in samenhang daarmee de beperking van nareis tot het kerngezin alsook de invoering van nareisvoorwaarden voor gezinshereniging van subsidiair beschermden (inkomenseis, wachttermijn van 2 jaar en huisvestingseis);
- de afschaffing van de asielvergunning voor onbepaalde tijd en de introductie van de verblijfstitel als het document waaruit het rechtmatig verblijf blijkt;
- Het inkorten van de geldigheidsduur van de verblijfstitel van 5 naar 3 jaar;
- Het afschaffen van de voornemenprocedure en het schrappen van bestaande nationale regels voor de asielprocedure die niet verplicht zijn onder het pact;
- De invoering van een verplichte asielgrensprocedure die binnen 12 weken moet zijn afgerond;
- Het inkorten van termijnen voor de vreemdeling om beroep bij de rechter in te stellen (van vier naar twee weken);
- De uitbreiding van de mogelijkheden voor vrijheidsbeperking tijdens de asielprocedure, m.n. voor Dublin-gevallen;
- Het versoepelen van de eisen voor bewaring van Dublin-gevallen;
- Het verlengen van de maximale termijn voor bewaring van asielzoekers van in beginsel vier weken naar zes maanden, met een verlengingsmogelijkheid van zes maanden in complexe gevallen en gevallen waarin de asielzoeker verwijtbaar niet meewerkt aan de asielprocedure. Deze verlenging is fors, maar onder voorwaarden toegestaan onder de herschikte Opvangrichtlijn.
- Het inkorten van termijnen waarbinnen de rechter uitspraak moet doen in bewaringszaken.
- De bevoegdheid voor zowel de Unie en lidstaat om een veilig landenbeleid te voeren en daarin te differentiëren naar specifieke delen van het grondgebied of voor identificeerbare categorieën personen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
7 maart 2026

Onze referentie
7265985

Samenloop met de voorstellen voor de Asielnoodmaatregelenwet en de Wet invoering tweestatusstelsel

Er bestaat overlap tussen de wetsvoorstellen inzake de asielnoodmaatregelenwet en de invoering van het tweestatusstelsel en de Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact. Met de Asielnoodmaatregelenwet en de Wet invoering tweestatusstelsel werd vooral beoogd eerder te voorzien in een maatregelen die moeten helpen om de asielketen op orde te krijgen. Het voorstel voor de Asielnoodmaatregelenwet bevat ook een aantal maatregelen die geen onderdeel zijn van onderhavig wetsvoorstel. Het gaat dan om verruiming van de ongewenstverklaring, strafbaarstelling illegaliteit en de afschaffing van de rechterlijke dwangsom. De laatste twee onderdelen zijn bij amendement onderdeel geworden van de Asielnoodmaatregelenwet.

4. Toelichting NAV

Hierna treft u een weergave van de vijf belangrijkste thema's waarover in het verslag de meeste vragen zijn gesteld. Daarbij is ook weergegeven welke partijen over dat thema vragen hebben gesteld. Daarnaast is onder het thema kort de beantwoordingslijn weergegeven:

Uitvoerbaarheid en capaciteit in de keten; in verschillende vragen worden zorgen gedeeld over de uitvoerbaarheid van de uitvoeringskeuzes die in het onderhavige wetsvoorstel zijn gemaakt. Die zorgen hebben in ieder geval betrekking op de IND, Rechtspraak, COA en DT&V (VVD, GroenLinks-PvdA, PVV, CDA, JA21, BBB, SGP, D66, ChristenUnie).

In het antwoord is aangegeven dat aannemelijk is dat de werklast door dit wetsvoorstel vlak na de inwerkingtreding zal toenemen. Tegelijkertijd wordt van het pakket maatregelen ook een daling in de asielaanvragen verwacht. Die moet ertoe leiden dat de werklast uiteindelijk ook afneemt. Daarnaast is er extra budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering, waaronder de rechtspraak.

Dwingende karakter van het pact ten aanzien van nationale uitvoeringskeuzes; zoals: tweestatusstelsel en afschaffing van de asielvergunning voor onbepaalde tijd. (GroenLinks-PvdA, BBB, D66, VVD, CDA, JA21, PVV, ChristenUnie)

In de antwoorden is uitgelegd dat zowel het tweestatusstelsel als de afschaffing van de verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd dwingend uit de Kwalificatieverordening voortvloeien. Over het beperken van de gezinshereniging voor subsidiair beschermden, mogelijk door invoering van het tweestatusstelsel, wordt opgemerkt dat dit niet onmiddellijk voortvloeit uit het Pact maar wel in lijn is met de wens van de regering om het Nederlandse nareisbeleid te versoberen.

Er zijn veel vragen gesteld over de werking en effectiviteit van het solidariteitsmechanisme (VVD, GroenLinks-PvdA, PVV, CDA, JA21, BBB, SGP, ChristenUnie)

Uitgelegd is op welke wijze het solidariteitsmechanisme en de financiële bijdrage van Nederland aan het mechanisme werkt. Benadrukt is ook de gelijkwaardigheid van alle vormen van solidariteit (financieel, herplaatsingen of alternatieve steun) en de rol die de Europese Commissie zal moeten spelen bij de monitoring en werking van het solidariteitsmechanisme.

Er zijn vragen gesteld over de rechtsbescherming en de procedurele waarborgen die overblijven na de versobering van de procedure. Dan gaat het bijvoorbeeld over afschaffen van de voornemenprocedure, het verkorten van de beroepstermijnen de schorsende werking van beroep bij de rechter. (GroenLinks-PvdA, D66, JA21, PVV, BBB, ChristenUnie, CDA)

In antwoorden is benadrukt dat ervoor gekozen is zo veel mogelijk aan te sluiten bij de Europese minimumnormen maar dat daarbij wel gezocht is naar een evenwicht tussen de wens de instroom te beperken en de noodzaak een voldoende zorgvuldige procedure te handhaven. Benadrukt is dat de regering van oordeel is dat het volledige pakket aan waarborgen dat resteert voldoende procedurele zorgvuldigheid met zich brengt.

Ook ten aanzien van de aangescherpte eisen aan de gezinshereniging en de beperking van de mogelijkheden tot nareis zijn vragen gesteld (GroenLinks-PvdA, BBB, D66, CDA, PVV, JA21, ChristenUnie).

Uitgelegd is dat deze eisen noodzakelijk zijn met het oog op het op orde brengen van de asielketen. Voorts is aangegeven dat de nieuwe eisen ook ongewenste effecten voorkomen, zoals het vooruitsturen van minderjarige kinderen en dat het aangescherpte stelsel in de vorm van artikel 8 EVRM altijd een veiligheidsventiel bevat om ongewenste hardvochtigheden te voorkomen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en bestuursrecht

Datum
7 maart 2026

Onze referentie
7265985

5. Toelichting NvW

De Procedureverordening bepaalt in artikel 79, derde lid dat die verordening niet van toepassing is op verzoeken om internationale bescherming die zijn ingediend voor 12 juni 2026. In die gevallen blijft de Procedurerichtlijn van toepassing. Tegelijkertijd is het niet de bedoeling dat die aanvragen volledig worden afgedaan onder oud recht. De Uitvoerings- en implementatiewet heeft onmiddellijke werking en is dus ook van toepassing op aanvragen van voor 12 juni 2026. Het overgangsrecht is dan ook zo vormgegeven dat alle in die wet opgenomen wijzigingen die op grond van het EU-recht ook op oude aanvragen mogen worden toegepast, vanaf 12 juni daarop van toepassing zullen zijn. Een belangrijk voorbeeld daarvan is de afschaffing van het voornemen. Hoewel over dit uitgangspunt geen misverstand kan bestaan, vreest de IND met betrekking tot aanvragen ingediend voor 12 juni onduidelijkheid omtrent de te volgen procedure en de wettelijke grondslag van die procedure; het gaat dan in het bijzonder om: de afdoeningsgronden (de nieuwe afdoeningsgronden kunnen nog niet worden gebruikt) en de beslistermijnen (de oude beslistermijnen waren ruimer). Om tegemoet te komen aan deze zorgen en onduidelijkheid over het toepasselijke recht vanaf 12 juni 2026 zoveel mogelijk te voorkomen hebben wij bijgevoegde nota van wijziging voorbereid. Met deze nota van wijziging wordt een grondslag geboden voor het toepassen van de oude op de procedurerichtlijn gebaseerde regels uit het nationale recht, zonder dat daarmee het nationale recht volledig van toepassing wordt op die oude aanvragen. De nota van wijziging stelt buiten twijfel dat op asielaanvragen van voor 12 juni 2026 ten aanzien van de procedure het oude recht van toepassing blijft, met uitzondering van nationale voorschriften die voor 12 juni 2026 aan de procedure werden gesteld, maar niet dwingend uit de Procedurerichtlijn voortvloeiden en met ingang van die datum worden gewijzigd. Wij stellen voor deze nota van wijziging tezamen met de nota naar aanleiding van het verslag bij de Tweede Kamer in te dienen. Een latere indiening is niet onmogelijk maar brengt het risico met zich mee dat, mede gezien het krappe tijdpad tot 12 juni, de parlementaire behandeling wordt vertraagd. Die consequentie moet met het oog op de nadere deadline voorkomen worden.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en bestuursrecht

Datum
7 maart 2026

Onze referentie
7265985

5.1. Implementatie

Het Asiel- en migratiepact zal op 12 juni 2016 van toepassing worden. Op dat moment moet het nationale recht, dat wil zeggen de Vreemdelingenwet 2000, het Vreemdelingenbesluit 2000 en het Voorschrift Vreemdelingen, zijn aangepast aan het nieuwe Europese recht. Dat is van groot belang om te voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat over het recht dat van toepassing is. Om die reden is reeds door het vorige kabinet bij de indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in december 2025 aan zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer verzocht de behandeling van dit wetsvoorstel voortvarend ter hand te nemen.

6. Openbaarmaking

De inhoud van deze nota is volledig openbaar gemaakt. Uitsluitend de persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
